

VÝROČNÁ SPRÁVA 2021
Ober Nussdorf o. z.

Január 2022

OBSAH

ÚVOD	3
Poslanie	4
Činnosť združenia v roku 2021	6
Finančná správa	17
Partneri.....	18
Záver	19

ÚVOD

Občianske združenie Ober Nussdorf o. z. (ďalej len združenie) bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky pod číslom spisu VVS/1-900/90-59677 dňa 17.8.2020.

Združenie vychádzajúc zo svojho názvu sa zameriava na Obec Horné Orešany, ktorá niesla v minulosti okrem iných aj názov Ober Nussdorf.

Činnosť občianskeho združenia sa riadi stanovami, ktoré sú súčasťou registračných dokumentov na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a pre záujemcov dostupné na základe požiadania.

Poslanie

1. Základným poslaním Združenia je aktívne prispievať k vytváraniu lepších podmienok pre život občanov obce Horné Orešany a vytvárať nástroje na zachovávanie , regeneráciu, ochranu a rozvoj územia a za zachovávanie hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva našich predkov, kultúrnu činnosť, združovanie a organizovanie ľudí sympatizujúcich s jej cieľmi a poslaním združenia a na vykonávanie a koordinácia činností za týmto účelom
2. V záujme napĺňania poslania sa ciele združenia zameriavajú na vykonávanie týchto činností:
 - a) vytváranie podmienok pre napĺňanie potrieb občanov,
 - b) rozvojom kultúrno-spoločenských aktivít s cieľom pozitívnej propagácie,
 - c) aktívna účasť na tvorbe a rozvoji územia v spolupráci s verejnou a štátnou správou a odbornými organizáciami,
 - d) osveta a praktická realizácia aktivít prosievajúcich ochrane životného a sociálneho prostredia ľudí,
 - e) vypracovávanie, realizácia, propagovanie a presadzovanie takých projektov, ktoré napĺňajú ciele a poslanie združenia,
 - f) konzultačná, publikačná a edičná činnosť v súlade s cieľmi a poslaním združenia,
 - g) organizovanie, podpora, rozvíjanie a propagácia aktivít na miestnej úrovni v komunitnej oblasti, skultúrňovanie prostredia, propagácia rodinných aktivít,
 - h) združovať osoby so záujmom o aktivity vo vyššie uvedených oblastiach,
 - i) trvalo udržateľný rozvoj obce,
 - j) podpora a vzdelávanie detí a mládeže,
 - k) obnova a záchrana prírodných a kultúrnych pamiatok, oživovanie a zachovávanie tradičných remesiel a tradícií,
 - l) rozvoj a pozdvihnutie kultúrnej a duchovnej úrovne občanov obce,
 - m) vytváranie prostredia, podmienok a podpora rozvoja vidieckej turistiky, agroturistiky, cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce
 - n) oživenie záujmu mládeže a obyvateľstva o kultúrne, spoločenské, športové, historické a iné dianie v obci a regióne,
 - o) vytvorenie siete spolupráce s ostatnými združeniami s podobnými aktivitami,
 - p) rozvoj komunitného života a participácia občanov vo veciach verejných,
 - q) záchranu tradičných ovocných drevín v širšom regióne Malých Karpát.
3. Na dosiahnutie poslania a cieľov bude združenie:

- a) organizovať a usporadúvať odborné semináre, kurzy, školenia, konferencie, tvorivé dielne, tábory a malé i veľké kultúrne a spoločenské podujatia súvisiace s poslaním združenia,
- b) organizovať verejné zbierky na záchranu a obnovu hnutelných a nehnuteľných pamiatok v obci a regióne,
- c) organizovať a usporadúvať workshopy so zameraním na záchranu, obnovu a rekonštrukciu kultúrnych historických pamiatok a na záchranu prírodných pamiatok,
- d) neformálne vzdelávať deti a mládež so zameraním na kultúrne a historické dedičstvo,
- e) spracovávať a realizovať projekty,
- f) popularizovať výsledky činnosti združenia prostriedkami komunikácie – publikačnou, edičnou a propagačnou činnosťou,
- g) vykonávať výskum, poskytovať odborné poradenstvo a podporu iným osobám a subjektom s podobnými záujmami,
- h) vytvárať sieť ľudí a organizácií na podporu záujmov,
- i) získavať granty pre jednotlivé činnosti a programy a získavať sponzorov z radov súkromných podnikateľov vo forme vecných a finančných darov,
- j) mapovať, identifikovať a zachraňovať tradičné ovocné dreviny,
- k) prevádzkovať pamätnú izbu.

Výročná správa slúži pre vyhodnotenie úspešnosti plnenia cieľov, ktoré boli stanovené na rok 2021. Finančná analýza príjmov a výdavkov poskytuje informácie o tom, ako sa v združení hospodáril.

Činnosť združenia v roku 2021

Činnosť nášho združenia v roku 2021 spočívala v zabezpečovaní udržateľnosti už zrealizovaných aktivít a projektov z predošlého obdobia, ako aj v realizácii nových projektov a aktivít:

1. **Výročná správa za rok 2020** – dôležitou úlohou, ktorá nám, ale aj širokej verejnosti ukazuje čo sme spravili, alebo nespravili je výročná správa. Za rok 2020 bola krátka, nakoľko sme vznikli 17.8.2020 cez to všetko sme do konca roka stihli zrealizovať viacero aktivít a preto aj správa nebola napísaná za deň a je v nej čo čítať. Dokončená bola 18.1.2021.
2. **Obnova centrálného barokového kríža II. etapa** – vzhľadom k tomu, že sa z technických dôvodov nepodarilo nášmu o.z. podať žiadosť na konci roka 2020 do dotačnej schémy na podporu regionálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, bola nami vypracovaná žiadosť v roku 2021 podaná prostredníctvom Obecného úradu Horné Orešany. Vďaka kvalitne vypracovanej žiadosti bol projekt TTSK schválený.
3. **Obnova centrálného barokového kríža III. etapa** – v mesiaci november sme napísali a podali žiadosť do dotačnej schémy na podporu regionálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na realizáciu tretej a veríme, že aj poslednej etapy obnovy centrálného barokového kríža.
4. **Valné zhromaždenie** – Dňa 20.8.2021 sa uskutočnilo v priestoroch Starej fary každoročné Valné zhromaždenie (ďalej len VZ). V rámci programu boli prijatí noví členovia (Aleš Augustín, Adam Hečko, Michal Straška, Michal Štibraný). Zároveň boli zhodnotené doterajšie aktivity, schválené aktivity na ďalšie obdobie, potvrdení štatutári združenia a menovaný revízor združenia Martin Žažo.
5. **Aleja sv. Benedikta** - v roku 2020 bol zrealizovaný projekt Zelená Aleja (aleja ku Kláštoru Najsvätejšej Bohorodičky – klauzúrneho rádu benediktínok v Horných Orešanoch) z finančných prostriedkov Nadácie Ekopolis a spoločnosti Slovnaft, a.s. Začiatkom roka 2021 (13.3.2021) sa uskutočnilo dosadenie 11 kusov lipy do aleje.
Následne sa v rámci udržateľnosti uskutočnilo viacero brigád. Celkovo sa za týmto účelom na aleji v roku 2021 uskutočnilo 7 brigád, na ktorých sa zúčastnilo v priemere 7 osôb a odpracovalo sa viac ako 200 hodín. V mesiaci február sa uskutočnil rez vysadených stromov, osadili sa informačné tabuľky o monitorovaní a v mesiacoch máj, jún, september a október sa uskutočnilo kosenie tzv. prírode blízkou údržbou zelene.
V rámci roka nám s alejou pomohol DHZ Horné Orešany, ktorý polial vysadené stromy počas najsilnejších letných horúčav. Zároveň nám na kosenie aleje poskytol vyžinače Obecný úrad Horné Orešany.

6. **Dedičstvo našich predkov** – v roku 2020 sme začali s projektom zameraným na záchranu starých ovocných stromov (ďalej len stromy) v katastri obce. Už pri jeho započatí sme počítali s rozšírením do celého regiónu Malých Karpát (ďalej len MK). Preto sme v roku 2021 oslovili na spoluprácu Lesy SR OZ Smolenice. Vďaka uvedenej spolupráci sme získali prístup motorovým vozidlom do Malých Karpát a zmapovali stromy v katastroch obcí Lošonec, Boleráz, Smolenice, Horné a Dolné Orešany, Doľany, Plavecký Peter). Okrem toho sa nám podarilo prvé stromy v lesom MK pomologicky identifikovať, odborne orezať a v prípade jedného stromu aj súťažiť v celoštátnej súťaži (viď. Aktivita č. 12 Strom roka 2021).
7. **Revitalizácia II. remízy – Dedičstvo našich otcov I. etapa** – v roku 2021 sme podali žiadosť o dotáciu do dotačnej schémy Trnavského samosprávneho kraja. Cieľom bolo pokračovať v obnove remíz nadväzujúcich na Aleju sv. Benedikta. Naša žiadosť bola úspešná a tak sme v mesiacoch október a november realizovali výsadbu v II. remíze. Na projekt nám okrem Trnavského samosprávneho kraja prispelo aj KDH Trnava a dobrovoľní darcovia. V rámci I. etapy sme vysádzali dlhoveké ovocné stromy (jablone, slivky, čerešne, hrušky, ringloty, gaštany), osádzali lavičky, búdky pre spevavcov a netopierov a pomologicky identifikovali staré odrody.
- Celkovo sa nám podarilo identifikovať 10 konkrétnych odrôd a zároveň boli ďalšie dve identifikované ako ušľachtilé, avšak ich presná identifikácia bude vyžadovať ďalší pomologický výskum. Za asi najzaujímavejšiu odrodu považujeme Osnabrücku renetu.
- Ku koncu roka 2021 sme prekročili počet 100 vysadených stromov. Zatiaľ poslednou fázou uvedenej etapy bolo geodetické zameranie jednotlivých stromov a ich zapísanie do elektronického systému.
- Projekt samozrejme nie je len o výsadbe a pomologickej identifikácii. Samotný projekt začal v mesiaci január napísaním projektu. Následne po schválení a podpise zmluvy sme pristúpili k zabezpečeniu materiálu na výsadbu (koly, popruhy, pletivo, ...) súčasne sme museli napláňovať termíny výsadby, výkopov jám, geodetického zamerania, dohodnúť a zabezpečiť nákup stromov v Moravskom Lieskovom, zabezpečiť zber plodov a ich prevoz na pomologickú identifikáciu a v neposlednom rade zorganizovať brigády (október a november) a vysadiť stromy.
- Projekt nie je len o výsadbe stromov. Ide predovšetkým o návrat tradičnej kultúrno-prírodnej krajiny, obnovu plodotvorných remíz s cieľom zníženia pôdnej erózie vplyvom vetra a vody, tvorbu vodozadržného opatrenia, oddychovej zóny, biokoridoru hlukovej bariéry, zmenšovanie zcelených poľnohospodárskych plôch a v budúcnosti zdroj potravy pre ľudí, zvieratá a hmyz.
8. **Hlavný oltár Nanebovstúpenia Panny Márie** – združenie v spolupráci s Farským úradom v obci Horné Orešany podalo 17.2.2021 projekt na Ministerstvo kultúry SR (ďalej

len MK SR) do dotačnej schémy Obnov svoj Dom, ktorá je určená pre národné kultúrne pamiatky (ďalej len NKP). Žiaľ projekt nebol úspešný, nakoľko MK SR pri schvaľovaní uprednostnilo tie NKP, ktoré žiadali opravu strechy, resp. sa nachádzali v nemej rozvinutých regiónoch.

V priebehu mesiaca december sme opätovne v spolupráci s Farským úradom Horné Orešany pripravili žiadosť o dotáciu na obnovu oltára na MK SR. Podaná bola dňa 30.12.2021. Veríme, že v roku 2022 budeme úspešný a začne záchrana vzácneho oltára.

9. **Iniciácia vyhlásenia NKP** – ak plánujeme obnovu hlavného oltára miestneho kostola, treba urobiť aj krok 2 a to počítať aj s obnovou kazateľnice a bočných oltárov a obrazu piety, ktorý sa nachádza nad vstupom do sakristie. Inak bude oltár v inom farebnom prevedení než zvyšok kostolného mobiliára. Tu ale nastal problém, nakoľko len hlavný oltár a kazateľnica sú evidované ako NKP. Preto po dohode s Farským úradom a konzultácii s Krajským pamiatkovým úradom v Trnave sme začiatkom roka 2021 iniciovali na Pamiatkovom úrade SR vyhlásenie bočných oltárov a obrazu Piety za NKP.
10. **Zriadenie účtu II.** - dňa 16.11.2021 si združenie zriadilo druhý transparentný účet vo FIO banke. Dôvodom bol pripravovaný projekt cez tzv. Nórske fondy. Cez to všetko, že bol projekt nakoniec zrušený, účet si nechávame a budeme ho využívať aj v budúcnosti na iné projekty.
11. **Osádzanie lavičiek a búdok** – Na už zrealizovaný projekt Aleje sv. Benedikta nadviazal projekt doplnkovej infraštruktúry. Jednak pre ľudí – **Lavičiek** a tiež pre vtákov a netopierov – **búdok**. Materiál na výrobu nám poskytli Lesy SR OZ Smolenice, TTSK a p. Augustín. Výroba troch kusov masívnych lavičiek a búdok pre vtáky a kolónie netopierov bola realizovaná svojpomocne za veľkej pomoci majstrov stolárov Žažových. Búdky boli osadené na vybrané staršie stromy v I. remíze a lavičky boli osadené pod odborne orezané dlhoveké hrušky v Aleji sv. Benedikta a v I. remíze. Veríme, že verejnosti a hlavne hornoořešancom budú slúžiť dlhé roky. Na uvedených aktivitách sa podieľali Martin Žažo, Jozef Blažo, Jakub Slobodník, Michal Straška, Adam Hečko, Aleš Augustín, Michal Štibraný.
12. **Strom roka 2021** – počas mapovania starých odrôd dlhovekých ovocných stromov sme dňa 28.2.2021 narazili v lokalite Sklenná Huta na gigantickú Čerešňu vtáčiu. Obvod kmeňa 4,7 metra, výška cca 27 metrov a šírka cca 28 metrov. Z uvedeného dôvodu sme oslovili doc. Ing. Ivana Lukáčika, CSc. riaditeľa Arboreta Borová Hora, ktorý potvrdil, že ide o vzácny exemplár vzhľadom na svoje rozmery a zdravotný stav. Preto sme neváhali a okamžite Čerešňu prihlásili do súťaže Strom roka 2021. Čerešňa bola odbornou porotou vybraná medzi 12 finalistov, za ktorých sa následne uskutočnilo verejné hlasovanie. V ňom skončila čerešňa na 10 mieste. Žiaľ Bratislavský samosprávny kraj, ako ani obec Doľany v ktorých katastri sa stromy nachádzajú, nemali

záujem o propagáciu, a to ani cez fakt, že čerešňa rastie na turisticky a cykloturisticky vyťaženom mieste.

13. **Chránený strom** – po skúsenostiach s iniciovaním vyhlásenia iného stromu (cyprušteka Lawsonovho / *Chamaecyparis lawsoniana*) za chránený v roku 2020 sme v nadväznosti na identifikovanú čerešňu, oslovili pani Strašivtákovú z CHKO Malé Karpaty a dňa 27.4.2021 podali návrh na zaradenie medzi chránené stromy aj čerešňu zo Sklennej Huty. Veríme, že to prispeje k jej záchrane a propagácii.
14. **Zakúpenie domény** – 26.2.2021 sme zakúpili pre potreby nášho združenia webovú doménu www.obernussdorf.sk. Na uvedenej adrese plánujeme v budúcnosti zriadenie vlastnej webovej stránky.
15. **Príprava webovej stránky** – koncom roka 2021 začal náš člen Aleš Augustín v rámci ročníkovej práce na UCM v Trnave s tvorbou novej verzie webovej stránky nášho združenia.
16. **Pečiatka** – aby sme mohli pôsobiť naozaj dôveryhodne, museli sme si zriadiť aj pečiatku. Preto sme obvolali výrobcov pečiatok v Trnave a porovnali s cenami z internetu. Nakoniec sme si dali v Trnave vyrobiť pečiatku nášho združenia, ktorú vlastníme od 12.4.2021.
17. **Facebook** – v roku 2020 sme začali s prevádzkou nášho facebooku. Od začiatku sa snažíme jednak informovať o našich aktivitách a zároveň vzdelávať širokú verejnosť. Preto sme počas roka nielen prezentovali jednotlivé aktivity ako sadenie, orez, a mapovanie ovocných stromov, ale aj prezentujeme aj historické názvy viažuce sa k obci a jej častiam, obnovu starej fary a kaplnky v Hájičku atď.
18. **Logo** – od začiatku roka 2021 používame nové Logo nášho združenia, resp. prvé logo. Jeho autorkou je Mgr. Zuzana Slobodníková, naša členka. Logo pripomína Hornoorešanské vršky a zároveň Orech kráľovský, ktorý je typickou drevinou v našej obci.

19. **Cesta poza priehradu** - Určite všetci dlhodobo registrujete nárast dopravy po tzv. „Lesnej ceste“, ktorá lemuje vodnú nádrž v obci Horné Orešany. Nárast je možné odsledovať od roku 2011, kedy obec Horné Orešany zasiahla blesková povodeň, ktorá zničila prístupový most do miestnej časti Majdanské. Ako provizórium bola v tej dobe spevnená uvedená cesta.

Žiaľ po oprave mosta a sprístupnení pôvodnej cesty, nedošlo k uzavretiu lesnej cesty pre motorové vozidlá. V dôsledku toho došlo k nárastu motorových vozidiel v tejto lokalite a ich

pomalý presun častokrát až k brehu vodnej nádrže. Je šťastie, že do dnešného dňa, nedošlo k žiadnemu úniku pohonných hmôt do vody.

Súčasná doba priniesla so sebou aj nový fenomén, tzv. covidovú turistiku. Všetci sa chcú dostať čo najďalej do prírody, a to v pohodlí svojho motorového vozidla. Chvíľami uvedená lesná cesta pôsobí dojmom hlavného cestného ťahu, kde sú ohrozovaní chodci a cyklisti. Nehovoriac o vyklčovaných brehoch priehrady a množstve nakumulovaného odpadu.

Niektorí by v tejto chvíľke oponovali, že je to problém len obyvateľov Hoštákov, Golnogu a chatárov na Majdáne. No je to problém nás všetkých a tiež turistov (chodcov a cyklistov), ktorí sa vyberú po značenej turistickej trase v smere na Majdán alebo do dediny.

Priznávame sa, že sme už v roku 2020 uvažovali nad spísaním petície za uzavretie cesty. Nakoniec sme náš zámer pozastavili, nakoľko sa zdalo, že obec mieni uvedený problém riešiť. A tak v roku 2021 prišiel návrh - riešenie vo forme zjednosmernenia cesty.

Z nášho pohľadu nešlo o žiadne vyriešenie problému, keďže množstva vozidiel by sa to nedotklo. Preto sme sa rozhodli, že to nenecháme len tak a vstúpime do procesu. Ako sme začali? Napísali sme list na CHKO Malé Karpaty, skade nám síce promptne odpísali, ale len potvrdili, čo sme už vedeli. Cesta skutočne zasahuje do CHKO Malé Karpaty a aj do Chráneného vtáčieho územia Malé Karpaty, kde platí 2 stupeň ochrany a kde je zakázané jazdiť a stáť s motorovým vozidlom.

Preto sme sa obrátili aj na Odbor starostlivosti o životné prostredie a Pozemkový a lesný odbor Okresného úradu v Trnave. Naša iniciatíva dopadla na úrodnú pôdu. Výsledkom bolo spoločné rokovanie na Obecnom úrade v Horných Orešanoch, ktorého sa okrem uvedených odborov zúčastnili zástupcovia: CHKO Malé Karpaty, Slovenského vodohospodárskeho podniku - odštepného závodu Piešťany, Miestnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu a Lesov SR - odštepného závodu Smolenice - správcu lesa, cez ktorý prechádza uvedená cesta.

Aké sú závery? Kompetentný sa zhodli, že:

- ide o lesnú cestu slúžiacu Lesom SR na približovanie dreva,
- zasahuje do Chráneného vtáčieho územia Malé Karpaty a do Chráneného krajinného územia Malé Karpaty,
- pre časť cesty platí 2 stupeň ochrany, kde je zakázané jazdiť a stáť s motorovým vozidlom.

Zároveň bolo navrhnuté, aby obec osadila zo strany od Majdánu, ako aj na začiatku Hoštákov dopravnú značku „slepá ulica“. Lesy SR zase plánujú označiť vstup do lesa značkou zakazujúcou vjazd, Slovenský vodohospodársky podnik - odštepný závod Piešťany potvrdil, že plánuje na brehy Vodného diela Horné Orešany osadiť stĺpiky znemožňujúce parkovanie a CHKO Malé Karpaty plánuje vykonávať náhodné kontroly.

Čo dodať? Hádám len veriť, že konečne začne byť na ceste poza priehradu a v inkriminovaných uliciach bezpečne a že táto zmena pritiahne do nášho kraja skutočných turistov.

20. Pomenovanie ulíc - Určite všetci dlhodobu registrujete nárast dopravy po tzv. „Lesnej ceste“, ktorá lemuje vodnú nádrž v obci Horné Orešany. Nárast je možné odsledovať od Koncom roka 2020 uverejnila Obec Horné Orešany v Hornoorešanovi 4/2020 výzvu pre občanov na pripomienkovanie návrhu pomenovania ulíc v našej obci.

Samozrejme sme sa do tohto procesu aktívne zapojili. Celkovo sme pripravili 11 pripomienok. Z našich pripomienok bola akceptovaná len pripomienka, aby sa Priehradná ulica volala Nivy, čo je historický názov pre uvedenú lokalitu používaný viac ako 140 rokov. Mimo samotného pripomienkovania názvov ulíc, sme priložili aj formálnu pripomienku, kde sme upozornili na potrebu súhlasu dedičov s pomenovaním ulice po hornoorešancoch (ulica Františka Hégera, Ulica Františka Bezroučka a Ulice Františka Petrašoviča). Možno aj preto, boli tieto návrhy vypustené z ďalšieho procesu.

Koncom leta 2021 bola opätovne uverejnená výzva na pripomienkovanie ulíc, resp. pripomienkovanie Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2021 o určovaní ulíc a iných verejných priestranstiev na území obce Horné Orešany.

Opätovne sme vstúpili do tohto procesu. Tentokrát sme sa pri našich pripomienkach opierali o historické dokumenty (mapy, listy vlastníctva, vizitácie atď.) a tiež o spomienky najstarších hornoorešancov. Pripravili sme celkovo 5 pripomienok k pomenovaniu ulíc. Z toho štyri pripomienky sa odkazovali na § 4 ods. 5 navrhovaného VZN 3/2021, kde sa uvádza: „Názvy ulíc a verejných priestranstiev sa určujú s prihliadnutím na históriu obce a na názvy v obci zaužívané“ a jedna pripomienka bola k pomenovaniu ulice v smere na kláštor.

- Zmenu „Kláštornej ulice“ na „Ulica sv. Benedikta“ sme predložili po dohode s benediktínkami z Kláštora Najsvätejšej Bohorodičky, jediného kláštora klauzúrnych mníšok benediktínok na Slovensku. – zmena schválená
- Nové satelitné sídlisko postavené na konci dediny v smere na Dolné Orešany, rozkladajúce sa medzi Kaplnkou sv. Rocha a Sochou sv. Urbana malo podľa návrhu niesť pomenovanie Ohlajty. Naša pripomienka bola, že historicky je táto lokalita známa ako Glavice, pričom ide o jeden z mála dokladov pripomínajúcich chorvátske osídlenie v našej obci – zmena schválená
- Družstevná ulica bola našim združením pripomienkovaná už v prvom kole, kde sme navrhovali aby bola pomenovaná „Cesta na Blisnáče“. Názov vychádzal z faktu, že cesta vedie na pozemky, ktoré pred vznikom družstva a scelovaním pozemkov niesli uvedený názov. Medzitým sme ale zistili, že uvedená lokalita mala skutočný názov a to Hložná cesta. Zároveň sme vnímali pomenovanie Družstevná ulica ako

glorifikovanie obdobia násilného znárodňovania a kolektivizácie a ako ďalšiu potupu všetkých tých obyvateľov Horných Orešian, ktorý v dôsledku násilného vzniku družstva prišli o majetok, zdravie a slobodu. Preto sme navrhli vrátiť sa k pôvodnému pomenovaniu Hložná cesta. – zmena zamietnutá

- Ďalšou pripomienkovanou ulicou boli Hliníky. Navrhovali sme pomenovanie Cesta na Hliníky, nakoľko hliníky nikdy nezačínali hneď pri hlavnej ceste a zároveň išlo o spojnicu, ktorá pokračovala tzv. Cestou na Políčko. Názov cesta mal zároveň pripomínať jej historický význam, nakoľko v minulosti išlo o hlavnú a priamu spojnicu na tzv. Českú cestu. – zmena zamietnutá
- Poslednou pripomienkovanou ulicou boli ulice Rajná a Rybnikárka. Hlavným dôvodom bol fakt, že pri pomenovaní sa úplne odignoroval historický názov „Romanov kút“, ktorý je možné doložiť posledných 100 rokov. Žiaľ aj tento názov čaká časom osud zabudnutia. Mrzí nás to o to viac, že samotní Majdánčania mali šancu zabojovať o jeho zachovanie formou petície, čo ale nevyužili. Česť výnimkám. – zmena zamietnutá
- Na záver ešte musím dodať, že prostredníctvom poslancov KDH a zároveň členov nášho združenia sme dokázali presadiť ešte tri zásadné pripomienky. Konkrétne aby bola ulica Nová Domovina ako celok, to isté aj Stará domovina (zrušila sa Ulica Dlhá a časť Ulice sv. Benedikta). Zároveň bola do Rajčiany začlenená aj odbočka oproti Garden centru smerom ku brodu. Bolo by smiešne aby dom p. Horvátha, ktorý je v línii s domami na Rajčianke patril do Hoštákov.

Zostáva nám veriť, že tá zvyšná časť historických názvov sa nestratí v prachu dejín. Tu hádam len dodáme, že pracujeme na tom aby to tak nebolo.

21. **Biely kríž** – asi nie je Hornoorešanec, ktorí by nepoznal Biely kríž, aj keď jeho históriu už pozná málokto. Žiaľ v poslednom období chátra. Preto sme ako prvý krok začali s údržbou lúky pri kríži a v ošetrovaní torza pôvodnej čerešne. Celkovo sme prírode blízkou formou údržby zelene v roku 2021 zrealizovali dve brigády a odpracovali cca 10 hodín. Jedna vec je údržba lúky, druhou je prístup a preto sme zároveň vyčistili aj prístupovú cestu z Pangortu.

Samozrejme je to len začiatok a v roku 2022 príde na rad lavička a ak sa podarí tak aj kríž.

22. **Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie v Hájičku** – posledným väčším projektom, ktorý sme začali v roku 2021, bola obnova Kaplnky Panny Márie Sedembolestnej v Hájičku. Projekt sme realizovali v spolupráci s Farským úradom v Horných Orešianoch a po konzultácii s Krajským pamiatkovým úradom v Trnave.

S rekonštrukciou sa začalo dňa 15. apríla 2021. Ako prvé bola stavebnou firmou odstránená poškodená strešná krytina, vymenené latovanie a následne bola použitá

tradičná krytina tzv. bobrovka. Zároveň bol obnovený vzduchový prieduch z interiéru kaplnky nad strechu, ktorý bol v minulosti z neznámych dôvodov upchatý. Žiaľ dotýčný nemohol tušiť aký neblahý dopad bude mať tento krok na kaplnku.

Ďalšia práca už spočívala na našom združení. Najprv sme do vyznačenej línie osekali vnútornú a vonkajšiu omietku až na kamenné murivo. Vedeli sme, že na vlhnutie má vplyv aj vonkajšia cementová omietka, no ešte väčší vplyv mal cementový špric pod omietkou. Následne sme kaplnku odkopali okolo základov, osadili nopovú fóliu a vyčistili zanesené drenážne rúry. Tie sme osadili do nového štrkového lôžka a dôkladne vyspádovali.

Dokončenie kaplnky však bude možné najskôr v roku 2023. Minimálne toľko totiž bude trvať, kým kaplnka preschne natoľko, aby ju bolo možné dokončiť. Pričom pod dokončením sa rozumie kompletne obitие omietok kaplnky až na kamenné murivo a omietnutie sanačnou omietkou, ktorá umožní kaplnke dýchať, opravu kovových dverí a zreštaurovanie Piety.

23. Farská kronika obce Horné Orešany – asi málokto vedel, teda okrem historikov, ktorý našu farskú kroniku dobre poznali, že sme mali kroniku, ktorá bola farnosťou vedená v rokoch 1917 – 1947. Žiaľ od vydania knihy o obci Horné Orešany sa po nej zľahla zem. Už sme ani neverili, že by sa ju podarilo vypátrať. Predsa len aj hlavný zostavovateľ knihy p. Babirát už zomrel. Cez to všetko sme aj vďaka viacerým náhodám, ako aj skutočnosti, že náš člen v minulosti z kroniky čerpal pri písaní svojej diplomovej práce našli. Kronika bola založená na Obecnom úrade viac ako 16 rokov. Preto sme v spolupráci s Farským úradom pripravili žiadosť o jej vrátenie a dnes je už opätovne tam kde má byť.

24. Omaľovánka – novým projektom v stave rozpracovania je príprava omaľovánky, ktorá je venovaná histórii našej obce a ktorá ju má jednoduchou a zábavnou formou priblížiť našim najmenším. Je koncipovaná pre deti MŠ a prvý stupeň ZŠ. Čo to sa z nej však dozvedia aj staršie deti a rodičia. Okrem obrázkov na vymaľovanie bude obsahovať aj krátke textové anotácie. Ku koncu roka 2021 je pripravená cca tretina obrázkov a počítame s tým, že v roku 2022 budú dokončené zvyšné omaľovánky a v roku 2023 sa nám ju podarí vytlačiť.

25. Stará fara – v roku 2021 začal projekt o ktorom sme pôvodne ani neuvažovali. Celé to vzišlo z náhody a z tiež vďaka tomu, že náš člen je aj členom občianskeho združenia Voda pre klímu – environmentálne technológie. Začiatkom roka bola vyhlásená výzva na čerpanie dotácie z tzv. Nórskeho fondov.

Výzva bola tak postavená, že sme sa v spolupráci aj s Obecným úradom rozhodli podať projekt, ktorý bude pozostávať z väčšieho množstva podprojektov. Naše združenie malo pôvodne v rámci projektu dva podprojekty. Konkrétne náučný chodník po remízach pri kláštore v dĺžke 4 km a vodozadržné opatrenia pod vinohradmi za Horným záhumním.

Zhodou okolností sme zistili, že je možné čerpať aj na investičné aktivity a preto sme sa rozhodli, že by sme mohli investovať do záchrany nejakej historickej budovy v obci. Ako

prvé nás hneď napadla Stará fara. Preto sme si ju zobrali do nájmu a pridali ako tretí podprogram. Konkrétne 23.2.2021 sme podpísali zmluvu o budúcej zmluve, 20.4.2021 sme podpísali preberací protokol, 24.5.2021 bola schválená nájomná zmluva a v mesiaci jún bol vypracovaný prevádzkový poriadok.

Podat' projekt je jedná vec, no fara vyžaduje oveľa viac. Preto sa v priebehu roka realizovali 17 brigád, na ktorých odpracovalo cca 13 osôb dokopy takmer 1200 hodín.

Píšem v minulom čase, pretože projekt sa nakoniec neuskutočnil, aj keď sme získali dotáciu. Svoju rolu zohralo viacero faktorov. Prvým bol fakt, že riadiaci orgán upravil rozpočet v neprospech nášho združenia. Pre nás však najpodstatnejším faktorom bolo odstúpenie od možnosti obnovy Starej fary, ktorá bola pre nás prioritou. Potreba využívať budovu na tzv. duchovné aktivity je v rozpore z dotačnou schémou a hrozilo by nám, že by sa museli vracat' finančné zdroje. Cez to všetko veríme, že v budúcnosti k obnove dôjde, nakoľko sme objekt Starej fary v mene Farského úradu Horné Orešany zaregistrovali do koša projektov v budúcom programovom období Európskej únie v rámci dotácii na kultúru.

Na záver treba povedať, že v priestoroch Starej fary sa uskutočnilo 17 brigád. Vyčistil sa dvor, interiér, vymenila sa vstupná brána, opravili sa okná, vodné čerpadlo, elektro rozvody, kovové bránky, vytriedili sa dokumenty atď. Na zberný dvor do Trnavy, ako aj na náš miestny sa vyviezlo viac ako 20 privesných vozíkov bioodpadu, plastov, stavebného odpadu a nadrozmerného komunálneho odpadu.

Ruku k dielu pridali nielen členovia nášho združenia a Vody pre klímu, ale tiež hornoorešanci, ktorí prišli nezištne pomôcť zachrániť najstaršiu stavbu v dedine. Na záver už zostáva len dodať, že ďalšia obnova je už na pleciach Farského úradu, keďže nerealizovanie projektu nás priviedlo k ukončeniu nájomnej zmluvy. S obnovou však radi aj v budúcnosti pomôžeme.

26. Dendrologická pasportizácia – v súvislosti s realizáciou projektov z Nórskeho fondov, ale aj TTSK, ako aj s mapovaním starých ovocných stromov súvisí aj samostatná aktivita, ktorú sme pomenovali dendrologická pasportizácia.

Čo si pod tým predstaviť a k čomu je to dobré? Predovšetkým sme fyzicky zmapovali všetky dreviny v oboch remízach pri kláštore. V rámci toho sme identifikovali pôvodné ovocné stromy, ktoré tvoria základ budúcich obnovených alejí.

Zároveň sme identifikovali náletové a nepôvodné dreviny, ktoré je potrebné odstrániť. Predovšetkým javor, jaseň, pagaštan atď. Okrem toho sme zaznamenávali zdravotný stav stromov, obvod kmeňa, výšku a šírku koruny atď. V neposlednom rade to boli poznámky, ktoré nám poslúžia pri údržbe a ktoré poukazujú na potrebu odborného orezu konkrétnych stromov, prípadne závažných defektov a pod.

27. Orez ovocných stromov – ďalšou súčasťou našich aktivít je aj odborné orezávanie dlhé roky neošetrovaných ovocných stromov. V roku 2021 boli arboristami, ktorý sa špeciálne tejto činnosti venujú orezané tri hrušky pri kláštore a príľahlej remíze. Súčasťou podujatia bolo aj varenie gulášu. Následne sme po zaškolení orezali niekoľko jabloní a hrušiek v Malých Karpatoch a v obci Horné Orešany. Orez má aj ďalší význam v nasledujúcom roku nám umožní v mesiaci január zber mladých výhonkov na vrúble.

28. Zhrnutie podaných projektov – v roku 2021 boli naši združením resp. v spolupráci s ďalšími partnermi podané tieto projekty:

- Nórske fondy – Náučný chodník Bresnač, Stará fara, vodozádržné opatrenia pod vinohradmi (26.2.2021) – chválený, nakoniec ale nerealizovaný
- MIRRI – Cesta na Hliníky (13.4.2021) – ministerstvo nerozhodlo do konca roka 2021
- TTSK – Dedičstvo našich otcov – I. etapa obnovy remízy (8.2.2021) – schválený a realizovaný
- MK SR – hlavný oltár (18.1.2021) - vyradený
- Henkel – Záchrana starých ovocných stromov (14.4.2021) – schválený a realizácia 2022-23

29. Nájom – za účelom realizácie niektorých projektov vyžaduje dotačná schéma, resp. riadiaci orgán určenie vlastníctva, resp. nájmu. Preto sme v roku 2021 získali do nájmu:

- Remízy 1 a 2 pri kláštore (vlastník Obec Horné Orešany) – 4 € ročne
- Cesta na Hliníky (vlastník Obec Horné Orešany) –1 € ročne
- Stará fara (Farský úrad Horné Orešany) – 50 €

O prenájme (zmluve o budúcej zmluve) rozhodovalo Obecné zastupiteľstvo) na základe našej žiadosti dňa 30.3.2021. Dňa 28.4.2021 sme na OÚ podali v súlade so zmluvou o budúcej zmluve žiadosť o prenájom remíz. Dňa 28.6.2021 sme podpísali nájomnú zmluvu na prenájom remíz za 1€ ročne za každý pozemok.

30. 2% z dane – v roku 2021 sme nemohli na vlastné združenie využiť možnosť získať 2% a preto sme oslovili partnerské združenie LOMOZ o.z. ktoré nám umožnilo získať zdroje na aktivity prostredníctvom ich organizácie za čo im ďakujeme. Vďaka spolupráci sa zakúpili teleskopické nožnice, píľka a oberák na orez ovocných stromov a pneumatické kladivo s ktorým plánujeme pokračovať vo výrobe búdok.

31. Množenie stromov a kríkov – našim pionierskym pokusom v roku 2021 bol a projekt množenia. Konkrétne ponáraním sme začali s množením moruší (čiernej a bielej), liesok a arónie, ktoré sa zachovali v obci.

Na jeseň v čase dozrievania plodov sme obrali plody z vybraných Jarabín oskorušových, očistili semienka, dezinfikovali a pripravili na klíčenie. Či bude ponáranie, alebo klíčenie úspešné uvidíme v jarných mesiacoch. Veríme však, že sa nám uvedený projekt osvedčí a do krajiny vrátime tradičné dreviny.

32. Miestopis – súčasťou našej činnosti je aj zaznamenávanie nehmotného kultúrneho dedičstva, kde nesporne patrí aj lokálne pomenovanie. Okrem štúdia starých máp, vizitácií, archívnych dokumentov, listov vlastníctva a pod. spoznávame staré miestne názvy a ich význam aj prostredníctvom osobných rozhovorov s najstaršími obyvateľmi obce. Výstupy tohto snaženia sme využili pri pripomienkovaní pomenovania ulíc a v roku 2022 plánujeme zaevidovať historické názvy ako Pamätihodnosti obce. Celkovo sme štúdiom a poznávaním miestopisu v roku 2021 strávili viac ako 100 hodín.

33. Rozhovory s hornoořešancami – v roku 2021 sme začali ďalší projekt a to rozhovory. Ich výstup sme použili pri pomenovaní ulíc a v budúcnosti budú tieto údaje využité pri zachovaní nehmotného kultúrneho dedičstva formou Obecných pamätihodností, ale tiež pri publikačnej, edičnej a vzdelávacej činnosti. V roku 2021 sa uskutočnilo 11 rozhovorov s priemernou dĺžkou 3 hodiny. Z každého rozhovoru sa urobil zvukový a písomný záznam a zároveň sa dopĺňali údaje do veľkorozmernej mapy.

34. Edičná a publikačná činnosť - v roku 2021 sme začali s prípravou edičných titulov. Konkrétne prípravy omaľovanky a knihy venujúcej sa histórii obce Horné Orešany. V oboch prípadoch hovoríme o viacročnom horizonte realizácie.

Zároveň sme ale vypublikovali niekoľko článkov.

Hornoořešan 4/2021 – Dedičstvo našich otcov

Posol - Reštaurovanie Hlavného oltára Nanebovstúpenia Panny Márie, doteraz nevyšiel a čaká sa na prvé číslo

Posol 2/2021 – Príbeh barokovej kaplnky v 21. storočí

V neposlednom rade to boli kratšie alebo dlhšie statusy/články na Facebooku našej organizácie.

Finančná správa

V roku 2021 sme mali výdavky a prijmi spojené s realizáciou projektov, ktoré sme mali na uvedený rok naplánované a založením transparentného účtu.

Výdavky	v €
Zaevidovanie domény	7,99
Povolenie na vjazd do lesa	6,00
Partnerstvo verejnej správy	420,00
Založenie transparentného účtu 2	10,00
Potvrdenie o vedení účtu na 2%	4,00
Registrácia na 2%	82
Zakúpenie pečiatky	15,60
Nájomné za remízy pre Obec Horné Orešany	5,00
Poštovné	6,10
TTSK - Dedičstvo našich otcov – I. etapa obnovy remízy	1000,00
SPOLU	1556,59

K 31.12.2021 bol stav na bankovom účte združenia vo výške 1000,- €.

Združenie k 31.12.2021 nemalo žiadne nevysporiadané pohľadávky, záväzky a úvery.

Partneri

V roku 2021 združenie spolupracovalo na realizácii svojich aktivít s týmito partnermi:

- Lesy SR, odštepny závod Smolenice
- Voda pre klímu – environmentálne technológie o.z.
- Klauzúrny rád Benediktínok v Horných Orešanoch
- Trnavský samosprávny kraj
- Obecný úrad Horné Orešany
- Farský úrad Horné Orešany
- Lomoz o.z.
- DHZ Horné Orešany

Záver

Touto cestou chceme poďakovať našim podporovateľom, prispievateľom, priateľom za vytváranie zázemia, umožňujúceho nám plniť naše ciele a poslanie. Predovšetkým však chceme poďakovať vlastným rodinám za pochopenie a tolerovanie našich aktivít.

Táto výročná správa je dostupná na požiadanie v sídle združenia a prostredníctvom emailu.

Správu vypracoval: Mgr. Jakub Slobodník, predseda združenia

Správu potvrdil: Martin Žažo, revízor združenia

KONTAKT:

Email: ober.nussdorf@gmail.com

Telefón: +421 904 574 680

Facebook: <https://www.facebook.com/Ober.Nussdorf>

Adresa: Horné Orešany 510, 919 03 Horné Orešany

BANKOVÉ SPOJENIE:

Banková inštitúcia: FIO Banka

Transparentný účet IBAN: SK9283300000002501901201

SK2783300000002702070504